Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, 1926-01-03, iš Paryžiaus – į Kauną

Vandukai mielas, mylimas!

[1r] // Vandukai mielas, mylimas!

Aš – Paryžiuj [1]. Berlyne buvau trumpai – užpirkau reprodukcijų. Naujais metais jau Paryžiuj – sutikau atstovybėj – buvo baisiai liūdna ir ilgu – norėjau mest viską – važiuot namo.

Paskui pradėjau bėgiot po Paryžių. [1v] // [2r] //

Labai man kenkia prancūzų kalba ir kad neturiu smokingo, bet jau pirkti – nėr kaip. Šiandie – sausio 3 d. Jau labai daug mačiau – bet yra dar labai daug darbo. Ir žymiai nusivariau: taip visur padūkusiai reikia skubėti! Vakar – visa diena sušilęs-suprakaitavęs bėgiojau. Šiandie bus irgi taip pat. Per greitumą didelių įspūdžių būt negali, viską [2v] // [3r] // tik tarytum pauostau.

Tavęs jau pasiilgau! Kad tu čia būtum – kur kas geriau būtų ir greičiau!

Tu nepyk, kad maža rašau.

Bučiuoju tave ir mūsų Dalytę.

Bal [3v] //

KOMENTARAI

[1] „Tik pradėjęs dirbti Kaune, B. Sruoga 1925 m. gruodžio 27 d. – 1926 m. sausio 11 d. fakulteto reikalais vyko į Vokietiją ir Prancūziją, kur specialiai susipažino su teatro mokslo įstaigomis, teatro muziejų įranga ir kolekcijomis, lankėsi Luvre, Komedi Fransez ir kituose teatruose“ (Algis Samulionis, Balys Sruoga: Monografija, Vilnius: Lietuvos TSR mokslų akademija, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, Vaga, 1986, p. 187).
Balys Sruoga pateikė išvykos į užsienį ataskaitą:
„Mano kelionės pagrindinis tikslas buvo: susipažinti, kaip pastatytas teatro mokslas užsieny ir surinkti medžiagos, reikalingos teatro istorijos dėstymui. Šiuo tikslu atlankiau:
1) Berlyne: a) Berlyno universiteto Teatro mokslo institutą (Theaterwissenschaffliche Institut an der Universitaet Berlin), profesorių Max Herrmann ir Julius Petersen vadovaujamą; b) Dr. Staedtner'io projekcijų institutą, kur, tarp kitko, surinkta teatro istorijos diapozityvai ir fotografijos (jų 103 atvežiau kaipo dovaną L.[ietuvos] univ.[ersiteto] Teatro muziejui).
2) Muenchene: Teatro muziejų, dr. Rapp vadovaujamą, kur, be kitos brangios teatro istorijos medžiagos, įtraukta ir garsioji prof. Albert Koester kolekcija.
3) Paryžiuj: a) Expositions des Arts aus Théatre; b) dailininko Larionovo privačią turtingiausią teatro meno kolekciją išstudijavau; c) Comédie Francaise archyvą; d) gausiuose Paryžiaus antikvariatuose suradau senus, bet teatro istorijos kursui būtinus leidinius (pavyzd., Adolphe Jullien: „Historie du Costume au Theatre“ arba Gustave Cohen: „Histoire de la mise en scène“ ir d[au]g.[elį] k[i]t.[ų]).
4) Atlankiau daugelį teatrų ir muziejų, kur ir nebūdami betarpiai teatro reikalams pašvęsti, tačiau turi daug teatro istorijai reikalingos medžiagos.
Antras mano kelionės tikslas buvo: pagreitinti „Pastillos“ spausdinimą, ir šiuo tikslu Berlyne vedžiau atitinkamas derybas.
Doc. dr. Balys Sruoga“ (Balys Sruoga, „Apyskaita iš kelionės užsienin, įvykusios nuo 1925-XII-27 iki 1926-I-11“, [pasirašytas mašinraštis], žr. „Balio Sruogos byla“, in: *VU A*, f. Nr. R 856, K-1399, p. 36).
Balio Sruogos, pradėjusio dirbti Lietuvos universitete, kelionę į užsienį prisiminė jo žmona: „Į Paryžių per Berlyną Sruoga buvo nuvažiavęs 1925 m. apie Kalėdas. Buvo ten trumpai. Mano turimame jo užsienio pase pažymėta: gruodžio 27 registravosi Eidkūnuose, gruodžio 29 – Berlyne, Belgijos konsulate, grįždamas Virbaly 1926.I.14. Reiškia, užsieny išbuvo vos dvi savaites, Paryžiuj ben[t] 10 dienų. Ten kaip jo vadovė prisistatė Vera Sotnikovaitė, vėliau Radauskienė. Neatsimenu, kokiu reikalu jis vyko, gal su kokia Užsienio reikalų ministerijos misija, nes tada mes buvom visiški naujakuriai, 1925.VIII.15 gimė Dalia, jos palikti negalėjau ir savo lėšų tokiai kelionei tikrai neturėjom“ (Vandos Sruogienės laiškas Algiui Samulioniui, iš Čikagos – į Vilnių, 1978-10-10, [pasirašytas mašinraštis], in: *LLTI TS*, l. 4r).